

ЗАСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ БЛАГОУСТРОЮ СТУДЕНТСЬКИХ ПРОСТОРІВ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто та проаналізовано засоби та основні підходи благоустрою студентських просторів. Досліджено досвід благоустрою існуючих просторів різних університетів України. Сформовано висновки на основі опрацьованих матеріалів.

Ключові слова: благоустрій, університет, студентський простір, громадський простір.

Abstract

The means and main approaches to the improvement of student spaces were considered and analyzed. Extensive experience in beautification of existing spaces of various universities of Ukraine. Conclusions were formed on the basis of the processed materials.

Keywords: landscaping, university, student space, public space.

Вступ

У європейських містах досить давно розпочато інвестування в розвиток громадських, в тому числі студентських, просторів. Ці інвестиції мають під собою цілком прагматичні розрахунки майбутніх дивідендів. По-перше, створення університетських громадських просторів допомагає покращити благоустрій міста, особливо якщо на це немає ресурсів у органів міського управління. Естетика комфортних і нестандартних нових громадських просторів стає магнітом для переїзду в місто активних і творчих людей, а також дозволяє привабити й зацікавити ту частину населення, що може стати потенційними абітурієнтами навчальних закладів. Грамотна організація громадського простору нового покоління має надзвичайно високу соціальну значущість. Вона стимулює творчу активність людей, які починають відчувати себе частиною єдиного організму.

Метою даної роботи є дослідження типів та засобів благоустрою студентських просторів.

Результати дослідження

Головна теза книги «Смерть і життя великих американських міст» Джейна Джекобса відкриває нові бачення розвитку сучасних міст та громадських просторів міст «головний в місті – пішохід, а не автомобіль» підштовхнув розвиток пішохідних зон у містах всього світу. Новий урбанізму з його принципами і новими пріоритетами, є базування на ретельних спостереженнях за повсякденним життям городян, не на абстрактних бажаннях адміністрації міст.

Насправді, дослідження потреб користувачів є чи не найголовнішим етапом благоустрою публічного простору. Це відповідає першому принципу благоустрою – орієнтація на користувача. Для того, щоб простір функціонував і був популярним серед мешканців, він має відповідати їхнім запитам та інтересам. Дослідження варто проводити на початковому етапі, його задача – допомогти архітекторам та іншим суміжним фахівцям при проектуванні. Також вивчення громадської думки є одним із інструментів залучення користувачів до процесу благоустрою. Для антропологічного дослідження публічних просторів рекомендується використовувати такі інструменти:

- спостереження;
- опитування та анкетування;
- фокус-групове та глибинне інтерв'ю. [1]

Громадський простір – це частина міського середовища, яка доступна для всіх і в будь-який час. Вдаючись у професійну термінологію, варто відзначити, що загальноприйнятий термін «громадський простір» виключає можливість їх належності до складу громадських об'єктів. Однак, зіткнувшись із проблемами неможливості забезпечення створення необхідних громадських просторів, більш раціональним є використання низки досить гнучких підходів для максимального використання уже існуючих ресурсів.

Студентські простори є важливою та невід'ємною частиною благоустрою міст й, насправді, вони цілком можуть вважатися громадськими, оскільки орієнтовані на різні суспільні групи. Завдяки тому, що відвідувачами таких зон можуть бути не тільки студенти, а й усі охочі, що сприятиме спілкуванню і обміну досвідом, забезпечується стійка комунікативна функція студентських просторів.

Громадські простори для студентів можна розділити на наступні типи в залежності від розміру і призначення:

- простір для самостійної роботи - невеликий простір розміром з кімнату, забезпечений столом, розрахованим на одного або кількох людей, або групою столів (це простір для відокремлених занять, або для роботи над спільними проектами);
- напівзамкнений простір для групових комунікацій – простір для спілкування, зустрічей, інформативний простір ;
- внутрішній двір - це простір внутрішнього подвір'я будівлі; такий двір може бути, як відкритий, так і перекритим – атриумом (це простір для зустрічей і спілкування) – головний громадський простір в холодну пору року, а також як додаткова і найбільша аудиторія кампусу для проведення великих громадських заходів;
- площа - цільний і самодостатній простір, що утворений між декількома будівлями (це головна площа кампусу, де проходять урочисті заходи, свята, і мітинги, або другорядні площі - місце для спілкування та зустрічей в теплу пору року), головна площа кампусу - іміджеве місце і часто є «обличчям» всього кампусу;
- газон - простір в масштабі всього кампусу, основний зелений простір кампусу, він може бути розташовуватись всередині комплексу у вигляді озелених дворів і галявин, а може оточувати його з усіх боків (основний рекреаційний та громадський)
- студентський міський кластер - частина міського простору, яка тимчасово чи постійно використовується студентами для групових комунікацій. [2]

Яскравим прикладом одного з таких типів громадських студентських просторів є внутрішній двір на факультеті Будівництва, цивільної та екологічної інженерії у ВНТУ. Уже два роки поспіль там проводиться захід «Почуємось у дворику», який відвідують і викладачі, і студенти, і їх друзі. Однак, двір факультету потребує застосування різних засобів благоустрою, тому що на даний момент він не придатний для того, щоб студенти могли відвідувати його у будь-який момент.

Рис.1. Внутрішній двір Будівельного корпусу, ВНТУ (фото автора)

Відповідно, у Києво-Могилянській Академії нещодавно на території ВНЗ було відкрито публічний простір KMArt Yard. Заходи у ньому може проводити кожен бажаючий, однак головне для організаторів — якість, а не кількість. По формату це лекції, кінопокази, концерти, презентації, майстер-класи, воркшопи та інші івенти такого типу. Територія всього простору ділиться мобільними перегородками на три різнофункціональні зони, а в загальному може вмістити до 200 чоловік.

Рис.2. Внутрішній двір Києво-Могилянської Академії до створення простору

Рис.3. Студентський простір KMArt Yard у Києво-Могилянській Академії

Під час вивчення цієї теми прослідковано, що в країнах Європи та США, є доволі цікаві студентські простори, які можна б було розвивати і в Україні, один із таких просторів - це студентські ферми. Багато університетів створили території, де студенти, співробітники та викладачі можуть вирощувати (наприклад, сезонні фрукти та овочі). [3] Це може надати навчальному закладу численні переваги, зокрема:

- **Навчання студентів** - студенти можуть вивчати основні прийоми ведення сільського господарства та навички садівництва, пов'язані з виробництвом органічних продуктів харчування, сталим сільським господарством та екологічно чистими методами.
- **Харчування** – стійка ферма може забезпечити студентів здоровими місцевими продуктами.
- **Покращення світу** – громадський сад може допомогти молодим людям зрозуміти цінність терпіння та наполегливої праці, а також допомогти їм краще цінувати природу.

Висновки

Встановлено, що студентські простори є важливою та невід’ємною частиною благоустрою міст. Було розглянуто студентський простір ВНТУ, внутрішній дворик на факультеті Будівництва, цивільної та екологічної інженерії «Почуємось у дворику», та простір на території ВНЗ - КМАrt Yard. Розглянуто один із просторів який поширений в країнах Європи та США – студентські ферми. Проаналізовано основні засоби благоустрою комфортних студентських просторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Посібник з благоустрою громадських просторів Дружківської територіальної громади. 2019
2. Якубовський І. В. Громадські простори для студентської комунікації / І. В. Якубовський, В. Б. Якубовський // Регіональна політика : історія, політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура : зб. наук. праць : в 2 ч. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; редкол. : П. М. Куліков (голова) [та ін.]. – Київ ; Тернопіль : Бескиди, 2019. - Вип. 5, ч. 1
3. Громадські простори. Електронний ресурс. <https://www.parcelpending.com/blog/8-ways-to-improve-college-campuses/>

Вікторова Єлизавета Миколаївна – студентка групи БМ-196, Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: viktorova1164@gmail.com

Кушнір Марина Михайлівна – студентка групи БМ-196, Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: marinakushnir627@gmail.com

Науковий керівник: **Хороша Оксана Іванівна** – кандидат архітектури, старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: korosha@vntu.edu.ua

Науковий керівник: **Субін-Кожевнікова Альона Сергіївна** – кандидат архітектури, старший викладач кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua

Viktorova Yelizaveta — Faculty of Civil Engineering, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : viktorova1164@gmail.com

Kushnir Maryna — Faculty of Civil Engineering, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : marinakushnir627@gmail.com

Supervisor: **Khorosha Oksana** - Ph.D. (Candidate of Architecture), Senior Lecturer of Department of Construction, Municipal Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia e-mail: korosha@vntu.edu.ua

Supervisor: **Subin-Kozhevnikova Alona** – Ph.D. (Candidate of Architecture), Senior Lecturer of Department of Construction, Municipal Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua